The Liberal Arts Journal
Faculty of Liberal Arts, Mahidol University

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

The Comparison of learning achievement in "Lilittalengpai" Applied Learning Management by using Active Learning and Dramatization Method of 11th Grade Secondary Students.

อภิชัย จันทร์เกษ

โรงเรียนวรนารีเฉลิม

Received: August 28, 2021
Revised: October 31, 2021
Accepted: November 8, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 31 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย และ 3) แบบประเมินความพึง

พอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.72) ซึ่งการจัดการเรียนรู้วิธีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ลิลิตตะเลงพ่าย, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การแสดงละคร

Abstract

The objectives of the study were to assess learning achievement and satisfactionlevel of 11th grade secondary students who studied “Lilittalengpai” an Active Learning and Dramatization Method. The sample group for this study was composed of 11th grade secondary students in the 2st semester of the 2020 academic year at Woranarichaloem Songkhla School, Songkhla province. The number of classes was one class. There were 31 students in the class, and Cluster Random Sampling was used, in which the classroom was the unit of sampling. The research instruments used in this study were: 1) Six lesson plans based on the Active Learning and Dramatization Method: 2) A multiple-choice test of 20 items, with 4 choices per item, and: 3) questionnaires regarding the satisfaction of study

towards achievement in “Lilittalengpai” by using Active Learning and Dramatization Method of Applied Learning Management. A subjective test designed to assess essay writing ability (Essay test), included one item. The statistics used were arithmetic mean, percentage, and standard deviation (S.D.): And, mean, standard deviation (S.D.), and t-test were used to compare the results obtained from the pre-test with those from the post-test.

The results show that: 1) the average 11th grade student’s achievement’s in the study of “Lilittalengpai”. using the Active Learning and Dramatization Method was significantly differently at .05, with an average. have pre-test score of ($\bar{x}$ = 15.38) higher than the average post-test score ($\bar{x}$= 12.16): 2) the overall satisfaction of 11th grade secondary students towards learning by using the Active Learning and Dramatization Method showed satisfaction at the highest level ($\bar{x}$= 4.72) This implies that the students were more motivated to study. Moreover, the students were able to analyze literature better.

Keywords

Learning achievement, Lilittalengpai, Active Learning, Dramatization Method

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีความท้าทายต่อความรู้ความสามารถของครูผู้สอนอย่างยิ่ง เนื่องจากสังคมการศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ทั้งมิติของหลักสูตร มิติของบริบทชุมชน สังคม ตลอดจนมิติของผู้เรียน ดังกล่าวมานี้ทำให้ครูผู้สอนจะต้องเรียนรู้และเลือกนำวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ นำไปสู่การฝึกทักษะกระบวนการทางภาษา ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และการแสดงละครเป็นเทคนิคในการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ของเรื่องได้อย่างชัดเจน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ที่กำหนดให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของการประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน ตลอดจนเห็นคุณค่าของภาษาในฐานะเครื่องมือที่ใช้สะท้อนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์แต่ละยุคสมัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) นับเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบวิธีการจัด การเรียนรู้ต่าง ๆ มาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ครูผู้สอนจึงต้องเข้ามามีบทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและท้าทายความสนใจของผู้เรียนในด้านการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจหลักการ องค์ประกอบของการเรียนวรรณคดีที่ถูกต้อง สามารถวิเคราะห์

วิจารณ์วรรณคดีได้อย่างดีและสร้างสรรค์ นำไปสู่การลงมือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น “วิธีการจัดการเรียนรู้” และ “เทคนิคการจัดการเรียนรู้” นับว่ามีความสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลายซึ่งเมื่อผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและสามารถฝึกฝนการอ่านจนประสบผลสำเร็จได้ ย่อมสร้างความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง รวมทั้งสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ลิลิตตะเลงพ่าย พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส เป็นคำประพันธ์ประเภทลิลิตสุภาพ แต่งด้วยลิลิตสุภาพประกอบด้วย ร่ายสุภาพ โคลงสองสุภาพ โคลงสามสุภาพ และโคลงสี่สุภาพแต่งสลับกันไป จำนวน 439 บท โดยได้แบบอย่างการแต่งมาจากลิลิตยวนพ่ายที่แต่งขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น ลิลิตเปรียบได้กับงานเขียนมหากาพย์จัดเป็นวรรณคดีประเภทเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ได้ทรงพระนิพนธ์ลิลิตตะเลงพ่ายขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่องานพระราชพิธีฉลองตึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามโดยมีพระประสงค์เพื่อยอพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ทรงมีชัยชนะเหนือพม่า สามารถกอบกู้เอกราชของชาติได้สำเร็จ เนื้อเรื่องมีความคล้ายคลึงกับที่ปรากฏในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา นอกจากจะได้ความรู้ทางประวัติศาสตร์แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นความวิจิตรงดงามทางด้านภาษาและกลวิธีการประพันธ์ด้วย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ (โค้ช) โดยครูจะต้องมีบทบาทในการสร้างแรงบันดาลใจ

ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชกระบวนการกลุ่มของนักเรียน แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดกระบวนการคิดขั้นสูง สร้างสมรรถนะสำคัญผู้เรียนทุก ๆ ประการ อันจะนำไปสู่การเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังจะเห็นได้จาก Shenker, Goss & Bearstein (1996) ได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งประกอบด้วย 6 ประการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้น้อยลง และพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว 3) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม อาทิ อ่าน อภิปราย และเขียน 4) เน้นกระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน 5) ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดระดับสูง โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และ 6) ผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียน โดยการสร้างบทเรียนที่เป็นอักษรในตำราให้สามารถปรากฏเป็นภาพที่ชัดเจนในชั้นเรียน โดยอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายของครูผู้สอน พร้อมทั้งสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้สามารถเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันได้

เทคนิคการจัดการเรียนรู้ลักษณะหนึ่งที่ครูผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยสามารถบูรณาการตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และความสามารถที่สะท้อนชั้นเชิงทางด้านภาษาของนักเรียนได้ ลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ว่าคือ “ละคร” จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทำให้เห็นว่า นักเรียนเบื่อหน่ายการจัดการเรียนรู้วรรณคดีโดยใช้วิธีการบรรยาย ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีเพียงการท่องจำ แต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้หรือเข้าถึงอารมณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในฉากของวรรณคดีได้ โดยเฉพาะวรรณคดีเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ซึ่งเป็นวรรณคดีทางประวัติศาสตร์ที่มีตัวละครสำคัญที่เป็นบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ นักเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องเข้าใจทั้งตัวบทวรรณคดีและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ โดยตั้งคำถามผ่านกระบวนการ 5W1H เพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการค้นหาคำตอบจากเรื่อง โดยครูเข้าไปมีบทบาทในการกระตุ้นนักเรียนอีกทางหนึ่ง

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค “ละคร” เป็นการจัดการเรียนรู้ลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดองค์ประกอบของวรรณคดีได้อย่างถูกต้อง กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ลอกเลียน และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวละครในวรรณคดีโดยอาศัยการอิงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เหตุการณ์ทางวรรณคดี และประยุกต์ใช้โดยอาศัยความร่วมสมัยที่ปรากฏในวรรณคดีและการแสดง ซึ่งความจริงแล้วการที่นักเรียนนำวรรณคดีมาดัดแปลงหรือปรับแปรตัวบทให้เข้ากับยุคสมัย โดยมีความเข้าใจเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์นั้น นับว่านักเรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือที่ให้ผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถสะท้อนบทเรียน และเรียนรู้บทบาทที่จะแสดงออกสู่สาธารณชนได้ ละครจึงเป็นวิธีการสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจตัวบทวรรณคดียอพระเกียรติเรื่องนี้ได้ดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่างานวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นงานวิจัยที่ตอบโจทย์ท้าทายปัญหาในการจัดการชั้นเรียนสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะทางด้านภาษาที่หลากหลายมิติ ทั้งทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนโดยครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษาให้แก่นักเรียน ซึ่งนักเรียนที่ได้เรียนรู้ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผสมผสานกับการแสดงละคร ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรม มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยที่ดีขึ้น และเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีไทยเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร

ทบทวนวรรณกรรม

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า มีผู้ศึกษาและทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐานต่าง ๆ อาทิ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังเช่น จันทรา แซ่ลิ่ว (2561) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active learning ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ในประเด็น 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย 2) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active learning) ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะการเห็นอกเห็นใจ และการเป็นพลเมืองดี (Compassion) และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active learning) รูปแบบที่นักศึกษา มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) มีค่าเฉลี่ย 4.58 ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.60 และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active learning ที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รูปแบบการเรียนรู้โดยการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการแสดงละคร

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการแสดงละคร พบว่า มีผู้ศึกษาและทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแสดงละคร โดยบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ดังเช่น ชีวัน เขียววิจิตร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อกระบวนการทำงานกลุ่มโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โดยงานวิจัยฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อกระบวนการ

ทำงานกลุ่มกับเกณฑ์ โดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมกระบวนการทำงานกลุ่มโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ภายหลังจากการประชุมปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะทำละครให้ประสบผลสำเร็จ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลิลิตตะเลงพ่าย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลิลิตตะเลงพ่าย พบว่า มีผู้ศึกษาและทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาวรรณคดีเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ดังเช่น ชลดา ศิริวิทยเจริญ (2519) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาลิลิตตะเลงพ่ายในแนวสุนทรียศาสตร์ โดยเป็นการศึกษาลิลิตตะเลงพ่ายในแนววิเคราะห์ วิจารณ์และเปรียบเทียบโดยเน้นหนักไปในด้านการศึกษาแนวสุนทรียศาสตร์เป็นสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า มหากาพย์ในที่นี้มีความหมายตรงกับหลักวรรณคดีสากลหรือมหากาพย์ของอินเดีย บทที่ 3 เป็นบทนิราศ ลักษณะทั่ว ๆ ไปของนิราศ นิราศในเรื่อง ตะเลงพ่าย และเปรียบเทียบนิราศเรื่องนี้กับวรรณคดีนิราศเรื่องอื่น ๆ บทที่ 4 ศึกษาการใช้คำของกวี บทที่ 5 กล่าวถึงวรรณศิลป์ในตะเลงพ่าย บทที่ 6 ศึกษาลักษณะเด่นของรสความ บทที่ 7 กล่าวถึงวิธีการอ่านวรรณคดีเรื่องนี้เพื่อให้คงความไพเราะสมดังเจตนาของกวี บทที่ 8 เป็นบทสรุป รวมทั้งเสนอแนะความคิดเห็นบางประการเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาต่อไป ผลการศึกษาทำให้เห็นว่าวรรณคดีเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายเป็นวรรณคดียอพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ด้วยเหตุที่เป็นวรรณคดีที่พร้อมด้วย

ความงาม ความไพเราะ และแฝงแง่คิดหลายประการทางประวัติศาสตร์ ทำให้ลิลิตตะเลงพ่ายเป็นวรรณคดีประเภทมหากาพย์ที่มีชื่อเสียงที่สุด

วิธีการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล

1.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา

1.1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน

1.1.4 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ละคร

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

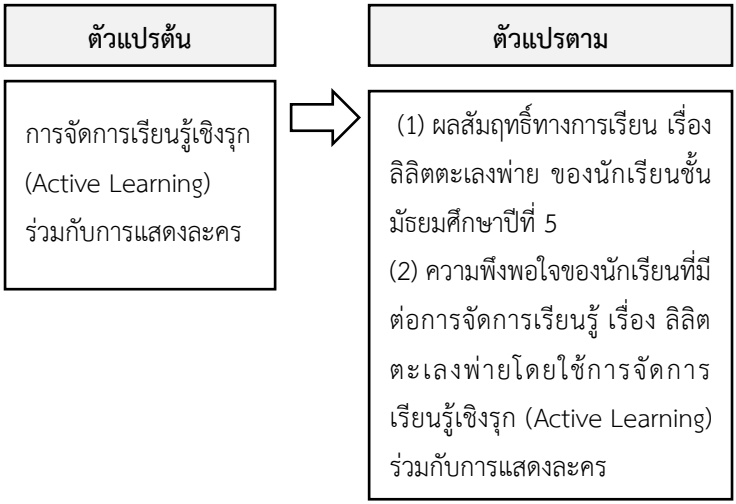
1.2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 15 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 620 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/15 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 31 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละคร จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นการตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสม ระหว่างกิจกรรมกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งสิ้น 20 คะแนน ตรวจสอบค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 0.5 - 1.00

1.4.3 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบมาตราส่วนประเมินค่าชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5-1.00

2. ขั้นดำเนินการทดลอง

2.1 รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบที่มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว (One Group Pretest - Posttest) ดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T_1	X	T_2

ตารางที่ 1 แผนการวิจัยแบบที่มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงรูปแบบการวิจัย มีดังนี้

E หมายถึง กลุ่มทดลอง

T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละคร

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

2.2 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการสอนด้วยตนเอง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/15 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 31 คน โดยมีลำดับขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.2.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละคร

2.2.3 ทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.2.4 ตรวจสอบผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย จำนวน 6 ชั่วโมง โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active

Learning) ร่วมกับการแสดงละคร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน โดยทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏผลการทดลองดังนี้

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	t-test	Sig
ก่อนเรียน	31	20	12.16	2.91	10.24*	.000
หลังเรียน	31	20	15.38	2.91		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05**

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

จากตารางข้างต้น พบว่า ผลจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/15 จำนวน 31 คน ด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.16 และการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.38 และนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร เปรียบเทียบโดยใช้ค่า (t - test Dependent) พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียน ของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียน โดยที่ค่า t เท่ากับ -10.24 ดังนั้น คะแนนหลังเรียนจึงสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร ทำให้นักเรียนมีความรู้และมีความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

หลังจากการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าผลของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละคร โดยภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.72, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับ ความพึงพอใจของนักเรียนได้ ดังนี้

อันดับที่ 1 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.79, S.D. = 0.39) โดยมีความคิดเห็นว่านักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย เป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X}$ = 4.90, S.D. = 0.30) นักเรียนสามารถนำกระบวนการคิด วิเคราะห์ และวิจารณ์ดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันและในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นอันดับที่ 2 ($\bar{X}$= 4.83, S.D. = 0.38) และนักเรียนได้ฝึกกระบวนการวิเคราะห์วิจารณ์ และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X}$= 4.65, S.D. = 0.48)

อันดับที่ 2 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.71, S.D. = 0.41) โดยมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X}$= 4.95, S.D. = 0.22) นักเรียนสนใจและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอนเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{X}$= 4.75, S.D. = 0.44) ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง ($\bar{X}$= 4.70, S.D. = 0.46) และนักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X}$= 4.43, S.D. = 0.50) เป็นอันดับสุดท้าย

อันดับที่ 3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.65, S.D. = 0.47) โดยมีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งคำถามและหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการได้เป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X}$= 4.80, S.D. = 0.41) นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ไม่ยากจนเกินไปเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{X}$= 4.63, S.D. = 0.49) และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสนเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X}$= 4.53, S.D. = 0.51) ดังตารางที่ 3 ดังนี้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
- นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในด้านการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม	4.90	0.30	มากที่สุด	1

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
- นักเรียนสามารถนำกระบวนการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันและในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	4.83	0.38	มากที่สุด	2
- นักเรียนได้ฝึกกระบวนการวิเคราะห์วิจารณ์และการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.65	0.48	มากที่สุด	3
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.79	0.39	มากที่สุด	-
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
- นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.95	0.22	มากที่สุด	1
- นักเรียนสนใจและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	4.75	0.44	มากที่สุด	2
- ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.70	0.46	มากที่สุด	3
- นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.43	0.50	มากที่สุด	4
รวมด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.71	0.41	มากที่สุด	-

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งคำถามและหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการได้	4.80	0.41	มากที่สุด	1
- นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ไม่ยากจนเกินไป	4.63	0.49	มากที่สุด	2
- ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน	4.53	0.51	มากที่สุด	3
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.65	0.47	มากที่สุด	-
รวมทุกด้าน	4.72	0.42	มากที่สุด	-

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/15 จำนวน 31 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละคร จำนวน 6 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยพื้นฐาน (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน (The one-group pretest-posttest) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทดสอบค่า t – test แบบ Dependent วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกันการแสดงละครแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดในด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นอันดับที่ 1 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้เป็นอันดับที่ 2 และด้านกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอันดับที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าการทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.16 และการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.38 และนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร เปรียบเทียบโดยใช้ค่า (t - test Dependent) พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียน โดยที่ค่า t เท่ากับ -10.24 ดังนั้น คะแนนหลังเรียนจึงสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทรา แซ่ลิ่ว (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ในรายวิชาพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ A จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 ในระดับ B+ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ในระดับ B จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ในระดับ C+ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และอยู่ในระดับ C จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 และผู้วิจัยยังพบประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งทำให้เห็นว่าเมื่อนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการแสดงละคร ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายดีขึ้น นักเรียนสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ลักษณะของวรรณคดี ภาพรวมของวรรณคดี เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของชีวัน เขียววิจิตร (2561) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อกระบวนการทำงานกลุ่มโดย

ใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อกระบวนการทำงานกลุ่มกับเกณฑ์พบว่า พฤติกรรมกระบวนการทำงานกลุ่มโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

- นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายมากที่สุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจภาพรวมของวรรณคดีได้อย่างถูกต้อง โดยนักเรียนสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ อธิบายข้อค้นพบจากการอ่านวรรณคดีเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายได้อย่างถูกต้อง

- อันดับที่ 2 คือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมากที่สุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน จะทำให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เพ็ชรชาย โชคประเสริฐ (2524) ที่กล่าวว่า การที่นักเรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกันจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนทำให้

นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้ลึกซึ้งกว่าเดิม นอกจากนี้ ฮิลการ์ด (Hilgard, 1976 อ้างถึงใน, ทิศนา แขมณี, 2561) ยังกล่าวว่า การที่นักเรียนได้เรียนรู้กันเป็นกลุ่ม จะทำให้นักเรียนสามารถใช้พลังกลุ่มเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ส่วนความพึงพอใจอันดับรองลงมา ได้แก่ นักเรียนสนใจและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง และนักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ลักษณะดังกล่าวอาจจะเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครช่วยให้ผู้เรียนได้กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ผ่านการทำงานระบบกลุ่ม

- อันดับที่ 3 คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งคำถามและหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการได้มากที่สุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละครเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ซับซ้อน มีขั้นตอนที่เป็นระบบ สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้โดยง่าย ตั้งแต่การร่วมกันวางแผน ออกแบบการจัดแสดงละคร วิเคราะห์วิจารณ์ตัวบทวรรณคดี ตัวละคร พฤติกรรมตัวละคร และหลักการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม ส่วนความพึงพอใจอันดับรองลงมา ได้แก่ นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ไม่ยากจนเกินไป และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน ซึ่งจะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการแสดงละคร ครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดแผน ลำดับขั้นตอนของการสอนที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนที่ครูผู้สอนกำหนด และเกิดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นได้เป็นอย่างดี

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

จันทรา แซ่ลิ่ว. (2561). *การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (ACTIVE LEARNING) ในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ชลดา ศิริวิทยเจริญ. (2519). *การศึกษาลิลิตตะเลงพ่ายในแนวสุนทรียศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชีวัน เขียววิจิตร. (2561). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อกระบวนการทำงานกลุ่มโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์. 19*(2), 214-224

ทิศนา แขมมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ชรชาย โชคประเสริฐ. (2524). *ผลของเกมการแข่งขันเป็นทีม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ความคงทนในการจำและเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Shenker, J. I., Goss, S. A., & Bernstein, D. A. (1996). *Instruction's Resource Manual for Psychology: Implementing Active Learning in the Classroom*. [Online], Available: http://www.s.psych/uiuic.edu/~jskenker/active.html. (2019, 23 January).

ผู้เขียน

อภิชัย จันทร์เกษ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา
apichai_cha@woranari.ac.th